

Eesti maaelu arengukava (MAK) 2014 – 2020 ettevalmistava juhtkomisjoni VIII istung

PROTOKOLL

09. 01. 2013 nr. 8

Algus kell 11:00, lõpp 17:30

Koht: Põllumajandusministeerium, Tallinn

Juhatas: Ants Noot

Osalejad: Illar Lemetti, Toomas Kevvai, Kalle Liebert, Marko Gorban, Ivar Sikk, Jaan Kallas, Krista Kõiv (Hannes Aamisepa asendus liige), Raul Rosenberg, Kaja Peterson, Sirje Potisepp, Roomet Sõrmus, Leho Verk (Kaul Nurme asendus liige), Üllas Hunt, Kaupo Sempelson (Piret Treiberi asendus liige), Andrus Ristkok, Raimond Strastin, Tiina Saron, Tiiu Rüütle, Enn Liive (Indrek Laasi asendus liige), Priit Põllumäe, Jaanus Marrandi, Margus Timmo, Rando Värnik, Eha Paas, Olavi Petron, Aare Vabamägi (Ivar Tedrema asendus liige), Katrin Noorkõiv, Marina Kaas, Ando Adamson, Merit Mikk.

Puudusid: Kalle Talviste, Kalle Küttis, Madis Kaldmäe.

Kutsutud: Helir-Valdor Seeder, Viive Kupits, Liina Stranberg-Plaado, Mai Talvik, Ove Pöder, Vivia Aunapuu-Lents, Merle Saaliste, Taavi Kand, Merilin Truuväärt, Mati Tõnismäe, Rauno Aun, Madis Reinup, Reve Lambur, Ester Valdvee, Sirlu Kalbus, Anneli Kimmel, Berit Jürgenson, Karin Volmer, Kristo Mäe, Külli Kaare, Ülle Puusta, Merle Saaliste, Tõnu Taat, Sigmar Suu, Katrin Rannik, Marko Seier, Vahur Vingisaar, Piret Kljutšivski.

Protokollis: Anne-Liisi Mändmets

Istungi helisalvestused ja ettekanded on kättesaadavad Põllumajandusministeeriumi (PM) kodulehel: <http://www.agri.ee/juhtkomisjoni-istungid/>.

1. Sissejuhatus ja päevakorra tutvustus

Uue aasta alguse puhul edastas tervitused ja head soovid koostööks minister Helir-Valdor Seeder.

Sissejuhatuse MAK 2014–2020 ettevalmistava juhtkomisjoni 8. istungile tegi juhtkomisjoni esimees Ants Noot. Võrreldes eelmise juhtkomisjoni istungiga on Vabariigi Valitsuse (VV) tasandil heaks kiidetud Euroopa Liidu (EL) vahenditest 2014-

2020 perioodil rahastatavad eesmärgid ja lahendusteel. EL vahendid suunatakse uuel perioodil 5 eesmärgi saavutamisele nagu kvaliteetne, ühiskonna vajadusi arvestav ja kättesaadav haridus; kõrge tööhõive ja kvaliteetne tööelu; teadmistemahukas ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline majandus; puhas ja mitmekesine looduskeskkond ning loodusressursside tõhus kasutus, elanike vajadusi rahuldavad ja ettevõtlust toetavad kestlikud ühendused ja liikumisvõimalused.

VV arutati Natura meetmete rahastamise võimalusi. Kaalumisel oli 3 alternatiivi – rahastamine MAK 2014-2020 raames, rahastamine riigieelarvest ning kolmandaks rahastamine kuni 2017. aastani MAK 2014-2020 raames ning siis edasi riigieelarvelisele rahastamisele üle viimine. VV lõplikku otsust vastu ei võtnud, vaid otsustas jätkata arutelu Natura metsa- ja põllumajandusmaa toetuste maksmise võimalike allikate üle 2013. aastal riigi eelarvestraategia koostamisel.

Ants Noot informeeris juhtkomisjoni liikmeid ka sellest, et paralleelselt MAK 2014-2020 koostamisega toimub selle eelhindamine, sh keskkonnamõju strateegiline hindamine. Koostatud on keskkonnamõju strateegilise hindamise programm, mille kohta oleme küsinud asjaosaliste seisukohta. Ettepanekute põhjal on keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi täiendatud, selle avalik arutelu on kavandatud 29. jaanuarile 2013 algusega kell 14.30 PM suures saalis.

Alates oktoobrist on koos käinud MAK 2014-2020 meetmepõhised ekspertgrupid. Vastavalt sellele, kuidas erinevates ekspertgruppides MAK 2014-2020 meetmelehtedeni jõutakse, toome need arutamiseks/heaks kiitmiseks MAK 2014-2020 juhtkomisjoni.

Rahandusministeeriumi (RM) juhtimisel on kavas EL fondide ühise aruteluni jõuda aprillis. Seega peaksid MAK 2014-2020 meetmed aprilliks kõik läbi arutatud olema, et saaksime oma sisendi anda. Täpsed raha jaotamise otsused saame langetada peale seda, kui on selgunud MAKi maht.

2. Kvaliteedikavas osalemine ja kvaliteedikavade raames toodetud toodete

TAAVI meetmete
esitlus juhtkomisjonile

promotsioon (T. Kand)

Meede on jätkuks MAK 2007-2013 meetmetele 1.7.2 Põllumajandustootjate osalemine toidukvaliteedikavas ja 1.7.3 Toidukvaliteedikavade raames toodetud toodete alane teavitamis- ja edendamistegevus. Olulisi muudatusi võrreldes käesoleva perioodiga kavandatud ei ole. Toetuse saajad on kvaliteedikavades osalevad põllumajandustootjad (kavas osalemisest tulenevate püsikulude osas) ja osalevaid tootjaid koondavad tulundusühistud, mittetulundusühingud ja seltsingud (promotsiooni- ja tutvustustegevuste osas). Toetatakse osalemist ühenduse kvaliteedikavades, siseriiklikult tunnustatud kvaliteedikavades ja siseriiklikult tunnustatud vabatahtlikes sertifitseerimisskeemides ja nende raames toodetud toodete promotsiooni- ja tutvustustegevusi. Promotsioonitegevust toetatakse kuni 70% ulatuses tegevuse maksumusest. Kavas osalemisest tulenevaid püsikulusid toetatakse kuni 3000 eurot ettevõtja kohta aastas.

Arutelu

EVEA täpsustas, kas põllumajandussaaduste töötajad ei peaks samuti kuuluma meetme sihtgruppi. PM vastas, et nad jäävad välja kvaliteedikavas osalemise toetusest, mis on

suunatud määruse kohaselt esmatootjatele. Töötajad võiksid kavas osaleda, aga me ei saa katta nende püsikulusid, kuid nad saavad kaudselt kasu promotsiooni toetusest, mis antakse tootjarühmale tervikuna, kui tootjarühm peab neid vajalikuks kaasata.

Leader foorumi esindaja täpsustas rakendamise piirkonna mõistet, sest mõnede meetmete puhul on selleks Eesti, teistel maapiirkond. PM vastas, et vahe on selles, et osa meetmeid rakendatakse vaid maapiirkondades ja linnad jäävad välja, selle meetme puhul pole sellist piirangut seatud.

Eesti Keskkonnauhenduste Koda (EKO) soovitas vaadata väljundnäitajaid ja lisada peale projektide arvu ka lisandväärtusega toodete mahu. Lisaks küsiti, kas marketing võiks paremini sobida sõnastuslikult kui promotsioon ja kas Põllumajandus-Kaubanduskoda võiks olla taotleja.

PM vastas, et indikaatoreid saame edaspidi lisada ja meetmeleht on esialgne, kaalume. Marketing- pole otsest põhjendust, miks ei võiks kasutada, lähtusime määruse sõnastusest, kaalume. Esindusorganisatsioonide toetamise osas oleme mõelnud, et kvaliteedikavasid rakendavad tootjarühmad pigem peaksid just selleks kokku tulnud olema, kuid meetmelehetasemel saame täpsustada, kas lubame või mitte.

Maitsev Lõuna- Eesti esindaja täiendas, et regulatsiooni esmamõte on, et põllumajandustootjad või nende grupid annaksid oma põhitoorainele lisandväärtuse ja tuleksid sellega turule, seepärast polegi seal töötajaid otseselt sees, kuid tootja võib nendega koostöös uusi tooteid välja mõelda. Promotsioon on ainult uue toote tutvustus, marketing on laiem turundustegevus.

Küsimine, mis aastaks on plaanitud kvaliteedikavade rakendamise toetus ja kas seni käesoleva perioodi kvaliteedikavade toetamine jätkub?

PM vastas, et uuel perioodil on kavas nii pea kui võimalik rakendada. Praegusel perioodil kvaliteedikavade välja töötamine ja tekkimine on võimalik, kuid uusi taotlusvoore ei kavandata. Kuna kvaliteedikavade välja töötamine on pikk protsess, siis võiks sellega alustada ja see sobiks järgmisel perioodil promotsiooni toetuse alusena. Siseriiklik kvaliteedikavade tunnustamise protseduur on olemas, kuid kas töögrupis (TG) on arutatud, miks neid ei ole tekkinud. Täpsustati, et tootjarühmade all räägime kvaliteedi kava omanikust, kes on tulu saanud. PM on nõus, et praegust siseriiklikku protsessi võiks lihtsamaks teha, aga peame lähtuma Nõukogu määruse piiridest. Oleme protsessi ka praeguse perioodi jooksul lihtsustanud, sest kui algselt said ka kvaliteedikavasid välja töötada vaid meetme 1.9 mõistes tootjarühmad, siis hiljem oleme seda laiendanud ka muudele põllumajandustootjatest koosnevatele MTÜdele, seltsingutele ja tulundusühistutele.

3. Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks (T. Kand)

Meede on jätkuks MAK 2007-2013 meetmetele 1.6.1 Põllumajandustoodete ja mittepuiduliste metsasaaduste töötlemine, 1.6.2 Piimandussektori ja mahepõllumajandustootmise kohandumine uute väljakutsetega ning põllumajandustoodete ühise töötlemise edendamine ja 1.6.3 Põllumajandustoodete ühisturustamise edendamine. Kavas on toetada senisest suuremaid projekte, fookuseerimine toimub läbi erinevate sihtgruppide toetatavate tegevuste, minimaalsete ja maksimaalsete toetussummade. Uue elemendina on lisandunud suurprojektid ühistutele.

Toetuse saajad on põllumajandussektori ühistud või nende ühistute valitseva mõju all olevad toiduainetööstuse ettevõtjad, toiduainetööstuse valdkonna mikro- ja

väikeettevõtjad ning keskmised ja kuni 750 töötajaga suurettevõtjad. Ühistute või ühistute valitseva mõju all olevate ettevõtjate puhul toetatakse töötlemiseks ja turustamiseks vajalikesse seadmetesse ja hoonetesse tehtavaid investeeringuid. Mitme ühistu või ühistu valitseva mõju all oleva ettevõtja ühise investeerimisprojekti (suurprojekt) osas toetatakse töötlemiseks ja turustamiseks vajalikesse seadmetesse ja hoonetesse tehtavaid investeeringuid vaid juhul, kui selle peamiseks eesmärgideks on uue töötlemisüksuse rajamine ja toodete välisturgudele müümise osakaalu suurendamine. Mikro- ja väikeettevõtjate puhul toetatakse töötlemiseks vajalikesse seadmetesse ja hoonetesse tehtavaid investeeringuid. Keskmiste ja suurettevõtjate puhul toetatakse vaid selliseid töötlemiseks vajalikesse seadmetesse ja hoonetesse tehtavaid investeeringuid, mis on suunatud (kõrgema lisandväärtusega) toodete välisturgudele müümise osakaalu suurendamisele.

Maksimaalne toetuse määr on kuni 50%. Ühistute või ühistute valitseva mõju all olevate ettevõtjate puhul on minimaalne toetuse summa 100 000 eurot (taotluse kohta), maksimaalne kuni 1,5 miljonit eurot (perioodi kohta). Suurprojektide puhul on minimaalne toetuse summa 1 miljon eurot, maksimaalne kuni 10 miljonit (perioodi kohta). Mikro- ja väikeettevõtjate puhul on maksimaalne toetuse summa kuni 200 000 eurot (perioodi kohta). Keskmiste ja suurettevõtjate puhul on minimaalne toetuse summa 100 000 eurot (taotluse kohta), maksimaalne kuni 1,5 miljonit eurot (perioodi kohta).

Arutelu

PMi esindajad toonitasid, et rahaliste vahendite selgumiseni me ei tea MAKi mahtu ja proportsioone ning lõplikku otsust toetussummade osas ei saa hääletada. Pigem oleme astunud samme, et toetada senisest enam suuremamahulisi projekte ja väiksematele on seatud piirangud läbi toetatavate taotluste minimaalse suuruse kehtestamise.

Piimaliidu esindaja palus ministriumil analüüsida, kas antud toetussummad lubaks suurelt mõelda, kui eesmärk on toetada suuremaid projekte ning siis on küsimus, milliseid investeeringuid soovime näha.

Toiduainetööstuste Liit ei pea toetuse saajate puhul suurte ja keskmiste ettevõtjate juures õigeks toetada vaid ekspordile suunatud ettevõtjaid, seda saame hiljem määrusega ja hindamiskriteeriumidega sätestada. Küsimus on, kas innovaatus jääb välja, kuna seda on raske hinnata ja teeme ettepaneku see välja jätta. Kui ka väikeettevõtjate juures saab lisapunkte ekspordile suunatuse eest, siis peaksid hindamisalused olema võrdsed keskmiste ja suurtega ning väikeettevõtted peavad esitama samuti meetmelehes väljatoodud lisanõuded ekspordi puhul: sihtturgude määratlemine, välisurgudele suunatud turustusplani koostamine, turu-uuringute läbiviimine, tooraine tarneahela kirjeldamine. Kui enamus lisatingimusi on täidetavad, siis ei pea toetuse saamise eeldusena mõistlikuks nõuda turu-uuringute läbiviimist, kuna see on väga kulukas. Toetame diferentseeritud lähenemist ja proportsionaalsust väikeste ja suurte ettevõtjate toetussummade osas. Minimaalne toetussumma perioodi jooksul võiks suurettevõtjatele olla 100 000 euri ja maksimaalne perioodi kohta 3 miljonit euri, keskmistele 50 000 euri ja maksimaalne 2 miljonit euri perioodi kohta. Peame oluliseks, et kõigil sihtgruppidel on toetusele ligipääs ja ekspordi kriteerium seab praegu olulised kitsendused.

PM esindaja täpsustas, et ekspordi juures mõtleme Eestist välja müüki sh ka Euroopa Liidu riikidesse. Seetõttu oleme meetmelehel ekspordi asendanud välisurgudele

müümisega. Kui me MAKi tasemel seda kriteeriumit ei rakenda, saame selle määrusesse kirjutada, või lisada hindamiskriteeriumides, et paindlikum võimalus oleks olemas.

Samas märgiti korduvalt, et paljude toodete osas pole siseturuvajadused kaetud ja tasub kaaluda ekspordi nõude ära jätmist hindamiskriteeriumitest mikro- ja väikeettevõtjate puhul ja keskmiste- ja suurettevõtete juures tõsta välisturgudele müümise nõue kvalifitseerimistingimuste juurest hindamiskriteeriumiks. PMi esindaja kinnitas, et antud küsimus jäi töögrupis lahtiseks, mistõttu on oluline seda juhtkomisjonis arutada.

Toodi välja, et meetme põhjenduses on liiga palju tähelepanu pööratud ühistegevusele. Lisaks võiks põhjenduse osas välja tuua vajaduse toetada kohalike ja ekspordikõlblike nišitoodete tootmist ning põllumajandustootjate poolt oma toodangu töötlemist (lühike tarneahel). PMi esindaja nõustus sellistele tegevustele tähelepanu pööramise vajadusega ja tuletas meelde, et antud tegevused on toetatavad Koostöö meetme raames.

Mitmed komisjoni liikmed ühinesid EVEA arvamusega, et toetussummade piirmäärad võiks üle vaadata ehk siis mikro- ja väikeettevõtjate toetuse summasid tuleks suurendada ja ühtlustada keskmiste ja suurettevõtjate toetustega. Hindamisel tuleks lisapunkte anda mikro- ja väikeettevõtetele ning söodatootjatele või luua viimastele nende eripära ja olulisust arvestades nõ eraldi tasku või eelistada neid läbi hindamiskriteeriumite. Proportsioon, kus toetuse taotlemise korral peavad toetatava tegevuse abikõlblike kulude maksumusest vähemalt 40% minema seadmetele või tehnoloogiale ja 60% hoonetesse ei ole piisav mikroettevõtjatele, ettepanek on mitte piirata seda, mida normaalne majandustegevus ise reguleerib. Ettevõtja ise otsustab ja hindab omafinantseeringu võimekuse, seega peaks jätma maksimaalse toetuse summa ühtseks nii suurtele kui väikestele. Keskmise suurusega ettevõtjate investeeringuid ei peaks siduma välisturgudele müümise suunatuse nõudega, kuna meie koduturg pole ammendunud ja sellega pidurdame kodumaise toiduainetööstuse kasvu.

Ettekandja oli nõus, et toiduainetööstus on maapiirkonnas oluline ettevõtlusharu. Paratamatult on nii, et kõiki investeeringuid ei saa kunagi teha toetuste abil. Toetuse saamise tingimuste valikul tuleb seada prioriteedid, kuhu avalikku raha kaasata ja mida eelisarendada. Oleme nõus, et väikeettevõtjatele võib toetussumma 200 000 eurot perioodi kohta olla liiga väike ja oleme nõus arutama, kas peaks seda suurendama. Peame vaatama kogu sihtrühma koos. Väikeettevõtjatele täiendavate hindepunktide andmine pole vajalik, kuna hindamisel moodustatakse erinevatesse toetuse saajate kategooriatesse kuuluvatest taotlejatest eraldi paremusjärjestused. Söödatööstuse osas oleme nõus, et see on oluline, aga me otseselt ei näe spetsiaalselt kompenseerivaid meetmeid sellele sihtgrupile, pigem sooviksime näha rohkem koostööd teraviljakasvatavate ja loomakasvatusektoriga.

Piirangul, et omatoodetud saaduste töötlemisega alustada sooviv mikroettevõtja, on vähemalt 3 aastat tegelenud põllumajandustootmisega ei nähtud olulist mõtet, kuid võiks kaaluda näiteks alustaval ettevõtjal toetussumma piiramist perioodi kohta. PM selgitas, et antud piirang peaks tagama, et tootja on teinud esmased vajalikud investeeringud oma tootmise poolel ja on nüüd valmis astuma sammu edasi ning hakkama oma toodetud saaduseid töötleva.

Üks eesmärk on, et tahetakse toetada esmatootjate lisandumist turule, selleks tuleks luua pigem võimalus töötlemine teenusena tellida ning muretseda selleks vajalik. Praeguse sõnastuse juures saab põllumajandustootja puhul töötlemisega tegelema hakata vaid

mikroettevõtja ning see on liiga piirav Eesti tingimustes ja võiks olla kõigile avatud, kes sooviksid töötlemata hakata.

PMi esindaja vastas, et tootjate ja tööstuste koostöö teemal jõuti TGis lahenduseni, et jätame toetuses sihtrühmana sisse mikroettevõtjad ning kui tootja ja tööstus hakkavad omavahel tihedamat koostööd tegema, siis taotlejaks võiks jääda töötaja ning me soodustame seda läbi hindamiskriteeriumite.

Sõnavõttudes rõhutati, et toetuse mõte on motiveerida tootmiste ühinemist, et selle kaudu tekiks turujõud ja konkurents. Paluti kaaluda 3-aastase eelneva töötlemise kogemuse nõude lisamist pigem hindamiskriteeriumisse, sest kuidas defineerida tööstuse kogemust töötlemisel. Ettekande tegija selgitas, et tegemist on nõudega ühistute koostööprojekti (suurprojekti) juures ja selle eesmärk on, et vähemalt ühel suurprojekti osapooltest oleks eelnev pikaajaline töötlemise kogemus, mille ta tooks oskusteabe ja kogemusena kaasa ka uude tööstusesse.

RM rõhutas fookuste seadmise vajadust ja mis tasemel seda saaks teha. Raha jääb vähemaks ja peaksime mõtlema riigi tasemel, et Eesti oleks konkurentsivõimeline. Finantsinstrumentide rakendamine kalandusfondi näitel - kas see võiks olla alternatiiv.

PMis on valmisolek olemas ja proovime, kuidas see kalanduse puhul toimib ja siis liigume maaelu juurde. Oleme saanud MESlt esialgse nägemuse, kuid edaspidi vaatame meetmetepõhiselt, kus saaks finantsinstrumenti rakendada, kuid praegu see sellesse meetmesse sisse ei ole veel kirjutatud.

Ühistute puhul märgiti ära, et 100 000 eurone minimaalse toetatava taotluse piir on kitsendav, kuna väiksematel tulundusühistel oleks vaja teha väiksemaid investeeringuid ja pigem korduvalt.

Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi (MKM) esindaja tõi välja, et innovaatilisuse hindamine on asjakohane, kuna võib olla abiks fookusseerimisel, samuti ka ekspordi potentsiaali hindamine, kuigi võib olla teatud sektorispetsiifilisi aspekte. Toetuse piirmäärade juures tuleb lähtuda toetuse eesmärgist, eeldatavatest tulemustest ja soovitud mõjust, mitte ettevõtte suurusest, et piirsumma ettevõtete suurusgrupiti ühtlustada.

Kodukandi esindaja tõi välja, et meetmelehel on seirenäitajad puudu. Peaks kajastama, mis muutust me tahame saavutada, kas uusi tooteid, töötajaid, töökohti, siis saaksime hoida fookuses ja arutada raha summasid edaspidi. PM nõustus ettepanekuga.

MESi esindaja täpsustas üle, et kas 50% toetusmäär võiks sisaldada garantiid ja soodusintressiga laenu ning ettekande tegija vastas, et siin tuleb jälgida riigiabi reeglistikku. Riigiabi komponent kumuleerub toetusega ehk 50%toetusmäär kokkuvõttes jääb kehtima, ei ole vahet, kas 50% koosneb tagastamatust toetusest või madalama intressi määraga laenust või garantiist.

Põllumajanduse registrite ja Informatsiooni Amet (PRIA) jätkas ekspordi teemal arutelu kontrollitavuse osas, et majandusaasta aruannetest ei ole võimalik saada andmeid välisurgudele müügi kohta. Ekspordi andmed saame Maksu- ja Tolliametilt, seega pole ekspordi nõue kontrollitav ja kui see ühel hetkel ebaõnnestub, mida siis rakenduse etapis ette võtta. Kui eesmärgiks on turustamine, siis toetame teenuse ostmist tänastelt töötajatelt (piima- ja lihatööstuselt) ja vähema raha eest saaks kordades suurema tulemuse.

PMi esindaja selgitas, et välisurgudele müüki saab ettevõtjalt täiendavate aruandlusega küsida ja oleme sellel perioodil sellega tegelenud. Teenuse sisseostmise ettepanekut

arutame, kuid päris sellisel kujul ei saa ilmselt rakendada. PRIA ja PM vaatavad kontrollitavuse osa eraldi läbi.

Toiduainetööstuste Liit kinnitas, et kui peab valima, siis toetavad investeeringuid pigem seadmetesse, nii et hoonetesse investeerimine jääks ettevõtjate omavahenditest teha (proportsioon seadmetesse 70% ja hoonetesse 30%). Väliskapitalil põhinevate ettevõtete toetamise üle ei pea väga muretsema, kuna enamasti nad ei kvalifitseeru toetuse saajateks, kuna kuuluvad kontsernidesse, mille tulemusel ületavad nende käibe ja töötajate arvu näitajad toetavate ettevõtjate ülempiiri. Arutelu koht jääb toetussummade ja nende diferentseerimise osas, toetame ettepanekut anda võimalus kasutada ka olemasolevate tööstuste võimsusi.

PM seisukoht on, et see on tehnilise lahendamise küsimus, aga otstarbekam on, et investeeringu teeks see, kelle juures seda seadet vms investeeringut kasutama hakatakse ja toetuse taotlemisel tõestatakse, et seda investeeringut kasutatakse tootjatele teenustöö osutamiseks.

Kokkuvõte: Palju oli vastandlikke ettepanekuid, aga ühisosa oli välisturgudele müümisele suunatuse osas, kus otsustame ära, et jätame selle kõrvale kvalifitseerumise kriteeriumina ja see oleks pigem hindamiskriteeriumide juures arutelu koht. Innovatsiooni ja töökohtade loomist ei välistaks, mõtleme, kuidas on defineeritavad ja mõõdetavad ning omavahel seotavad. 3 aasta eelneva töötlemise kogemuse nõude seadmisel on mõte, et projekti oleks kaasatud ka töötlemise kogemus, et koostöö oleks laiapõhjalisem. Toetussummade osas on võimalik, et kui näiteks mikroettevõtja kasvab perioodi jooksul väikeettevõtjaks, kasvab ka tema maksimaalne toetussumma väikeettevõtjale vastavaks, kuid see vajab veel mõtlemist. Rahalised piirangud sõltuvad MAKi mahust ja riigiabi suunistest. Seega vajavad toetuse minimaalsed ja maksimaalsed summad veel üle vaatamist ja vajadusel muutmist.

4. Tootjarühmade loomine (Ü. Puusta)

MAK 2014-2020,
M_1.9_juhtkomisjon_

Tegemist on MAK 2007-2013 meede 1.9 Tootjarühmade loomine ja arendamine jätkuga. Olulisemate muudatustena on lisandunud sihtgruppi metsanduse tootjarühmad, suurendatakse maksimaalset toetussummat (sel perioodil 310 000 eurot). Toetuse saajad on tunnustatud tootjarühmad (põllumajandustootjaid ühendavad tulundusühistud, kelle liikmeteks on põllumajandustootjad ja neid ühendavad tulundusühistud; erametsaomanikke ühendav tulundusühistu, kelle liikmeteks on metsaühistud). Toetatakse tegevusi, mis on seotud tootjarühma loomise ja arendamisega. Toetust antakse kindlasummalise toetusena iga-aastaste osamaksete teel. Toetust saab taotleda viie aasta jooksul alates tunnustamise kuupäevast kokku kuni 500 000 eurot. Viimane osa makstakse välja vaid juhul, kui äriplaan on nõuetekohaselt rakendatud.

Arutelu

EKO poolt tehti ettepanek mõõdikute ja eesmärkide täpsustamiseks ja kuna see meede vaatab eraldi põllumajandustootjaid ja erametsaomanikke, siis teha neile eraldi mõõdikud väljundnäitajate osas. Kaaluda, kas saaks toetuste kaudu anda eelistused säästva metsanduse sertifikaati omavatele metsaomanikele, näiteks paremusjärjestuses anda

rohkem punkte. Eesmärk on suurendada säästvalt majandatud metsa pindala ja majandajate arvu. Ettekande tegija vastas, et mõõdikute osa võib täiendada küll aga metsaühistutel on vaid 1 katuseorganisatsioon, kes on toetuse sihtgrupp, seega pole mõtet paremusjärjestust teha. Erametsaliidu esindaja täiendas, et nende hinnangul on täna kehtiva metsaseaduse järgi metsad säästlikult majandatud ja sertifikaadi olemasolu on tootjaühenduse liikmeteks olevate metsaühistute liikmete puhul raske kontrollida. Lisaks saab ühistu otsustada, kuidas ja kellelt puitu osta ja kuidas eeskiri välja nägema hakkab. Aiandusliidul oli küsimus, et kas äriplaan peab kajastama kõiki 3. nimetatud etappi (tootmine, töötlemine, turustamine), mis saab siis kui tootjarühm ei tegele kõigi etappidega? Ettekandja vastas, et äriplaanis kirjeldatakse ikka ainult need tegevused, millega tootjarühm tegeleb või tegelema hakata kavatsseb. Lisaks on tulnud Aiandusliidult ettepanek kaaluda, kas aiandusele saaks teha erisuse sarnaselt mahedale hindamisel, et soodustada väiketootjate ühinemist. Ettekandja vastas, et täpsemad hindamiskriteeriumid sätestatakse hiljem (meetme määruses). Täpsustuseks veel, et tootjarühmade loomise meetmes on kavas rakendada eraldi pingeridade moodustamist koos eraldi alameelarvetega tootmisvaldkondade lõikes. Aiandustoodetele spetsialiseerunud tootjarühmad konkureerivad muude põllumajandustoodete turustamine tegevusvaldkonna pingereas, seega nad erinevalt mahetootjatest ei konkureeri sektoritega, kus ühistegevus on enam arenenud või kus ühistut oleks kergem moodustada (so piimanduse, liha ja teravilja sektorid). See peaks aiandusele spetsialiseerunud tootjarühmadele tagama toetuse saamise võimaluse ning tegelikult ei ole vajadust aiandusele veel täiendavat eelistust anda.

Maaturismi esindaja küsis, kas ühistu saab soetada ka tehnikat või on lubatud ainult turustamine ning palus täpsustada nõudeid müügitulule, kui tootjarühmas on erinevate toodete müüjad, kes soovivad koos oma toodangut turustada, kas siis võib erinevate toodete müügi mahtusid summeerida. Küsiti, et kas tootjarühma võib moodustada erinevate toodete (kurk, kapsas jms) turustamiseks? Kas köögivilja võib olla üks tunnustatud toode? Ettekande tegija vastas, et seadmete ostmine on lubatud, kuid suuremate investeeringute jaoks on teised meetmed. See toetus on ikkagi suhteliselt väike ja mõeldud tootjarühma loomiseks ja halduskulude kompenseerimiseks. Tunnustatud toote määratleb tootjarühm ise ja see võib koosneda erinevatest toodetest. Samas peab tootjarühm pärast suutma selle toote müüki jälgida, ning valik tuleks teha mõistlik.

Tehti ettepanek, et võiks olla mingi muu meede vaheetapi toetamiseks, et tootjarühmad saaksid tekkida. Näiteks köögivilja ja lambakasvatusektoril on raske tunnustamiseks vajalikku müügi mahtu kokku saada. Ettepanek võeti teadmiseks.

EPK tegi ettepaneku arutada nõutud liikmete arvu üle teise taseme ühistutes. Teise taseme ühistutel võiksid olla erinevad nõuded (lubatud võiks olla vähem liikmeid, liikmeks võiks olla ka mittetunnustatud ühistud, ühismüügi nõue võiks olla väiksem-50% toodangut) ja palus selgitada nõuet, et 3. aasta jooksul ei tohi liige olla kuulunud mujale tootjarühma. Kas see kehtib ainult esimese taseme ühistute puhul? Kui kõik juba kuuluvad kuskile ühistusse, siis ei saa tekkida teise taseme ühistud. PM täpsustas, et kui tootjarühm tuleb tunnustust taotlema, siis 5 liiget on miinimum, kelle seas võivad olla tootjad ja tunnustatud tootjarühmad (võib olla näiteks nii, et nõutud 5 tuumikliikmete hulgas on 3 tunnustatud tootjarühma ja 2 põllumajandustootjat). 80% liikmetest peab tegelema tunnustatud toote müügiga. Nõude, et 20% liikmetest ei tohi olla kuulunud sarnase tunnustatud toote turustamisega tegelevasse tootjarühma puhul on eesmärk, et

uus tootjarühm ei oleks selle perioodil juba toetust saanud tootjarühm, kes tuleb vaid toetuse saamise eesmärgil uuesti kokku. Toetus on tootjarühma loomiseks ja selleks, et muuta nad jätkusuutlikuks ja elujõuliseks peale toetuse lõppemist. Selgituseks veel, et näiteks, kui tootjarühmaga A liitub teine tunnustatud tootjarühm B, siis tootjarühma A liikmeks saab tootjarühm B, mitte tootjarühma B liikmed (so vaadatakse 1 samm allapoole).

EVEA palus täpsustada, kui suur on meetme praegune sihtgrupp ja kui suureks järgmine periood on kavas arendada ning kas töötlemisega tegelevad ettevõtjad on välistatud?

Ettekanne tegija vastas, et sellel perioodil oleme tunnustanud 20 tootjarühma, toetust on määratud neist 19le ja sinna kuulub erinevaid ühistuid. Tegemist on meetmega, millega soovitakse edendada põllumajandustootjate omavahelist majanduslikku koostööd. Kui ühistu liikmed leiavad, et nende ühistus võiks olla ka mõni tööstus, siis see on lubatud, tulenevalt meetme kirjeldusest, kus 20% liikmetest ei pea olema tunnustatud toodet tootvad ja turustavad ettevõtjad või neid koondavad tulundusühistud. Töötajad üksikult, ilma põllumajandustootjateta, ei saa tootjarühma moodustada.

MTÜ Maitsev Lõuna-eesti esindaja soovis toetuse saajate ringi täpsustada, et kas tootjarühma võib kuuluda MTÜ. Tootjarühma võiks kuuluda nii tootjad, kui tootjate baasil loodud ühendused. Praeguseks on loodud tootjate erinevate toodete ühised turustuskohad (taluturg), tuleks igati soodustada tootjate koos turule tulekut, et nad saaksid oma halduskulusid katta. Tulundusühistu mõiste välistab juba loodud tootjarühmad, kes tegutsevad MTÜna. Analoogselt eelkõnelduga 20% liikmetest ei pea olema tunnustatud toodet tootvad ja turustavad ettevõtjad või neid koondavad tulundusühistud. PM täpsustab sõnastust meetmelehel.

Kodukandi esindaja toetas eelkõnelejat taluturu ja otseturustuse võimaluste toetamiseks ning rõhutas, et väikesed tootjad ei ole võimelised seda ise oma vahenditest katma ja on vaja vahelüli, et tootjarühmad tekiks. Tootjate esindusühendused ja ministeerium koostöös peaksid ettevalmistustööd tegema, et tootjad oleks valmis ja teeks koostööd.

PM tõi veelkord välja toetuse eesmärgi, milleks on toetada ühistegevust ja ette valmistada, et tootjad ühiselt taluturule jõuaksid. Koostöömeetme all on lühike tarneahel ja tegevuskulud toetatavad. Tunnustatud toode võib koosneda erinevatest toodetest, seega taluturu tüüpi ühistu võib olla tunnustatud tootjarühm. Praegusel perioodil on erinevate toodete kohta tunnustatud näiteks TÜ Eesti Mahe.

EPKK väljendas oma liikme muret 20% künnise seadmisega, et mõnes sektoris on vähe liitunud ettevõtjaid, kes ühistegevust teevad ja samas võiks lubada liituda olemasolevate väikeste tootjarühmade liikmetel uute rühmadega. Koda on teinud ka ettepaneku pikendada tootjarühmade toetamise perioodi 5 aastalt kuni 10ni.

PM sõnum oli, et toetus antakse tootjarühmadele eesmärgiga, et tootjarühm oleks peale toetuse lõppemist elujõuline ning suudaks ise ilma toetuseta edasi majandada. Ei saa tekitada ebavõrdset olukorda, et mõnele ühistule maksame mitu perioodi toetust. Samuti ei taha suurendada 20% nõuet, muidu kaob selle mõte ära. Uued loodavad ühistud saavad liituda olemasolevatega, aga selleks uuesti toetust ei maksta. Eesmärk on anda stardipauk ja see, et ühine tegevus muutub tulemuslikuks.

Noortalunikud toetasid ministeeriumi sõnumiga, et tuleb olla jätkusuutlik ja saada hakkama ka ilma toetusteta. RM rõhutas, et maaelu vahendid ei ole otsetoetuste jätk, tahame saada muutust, arengut ja tõuget. Peame vaatama, kus on turutõrked ja kitsaskohad, mille lahendamiseks on vaja raha anda 5 aasta jooksul, et tootjad saaks

konkurentsivõimelisteks. Mõtteline joon tuleks tõmmata vahele tootjate ja töötlejate vahele ning jälgida üldiseid majanduslikke suundi.

5. Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine (Ü. Puusta)

Noored tootjad
ÜLLE.pptx

Tegemist on MAK 2007-2013 meede 1.2 Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine jätkuga. Toetuse saajad on põllumajandustootmisega alustavad füüsilisest isikust ettevõtjad või ühe või mitme füüsilisest isikust osanikuga osühingud. Taotleja võib üle võtta oma vanematele või vanavanematele kuulunud põllumajandusettevõtte või omandada tegutseva põllumajandusettevõtte. Toetust antakse erinevate põllumajanduslike tegevuste ning investeeringute kohta. Vähemalt 50% saadud toetusest tuleb kasutada põllumajandusliku põhivara soetamiseks. Toetust makstakse kahes osas kindlasummalise toetuse vormis kokku kuni 40 000 eurot. Toetuse esimese osa suurus on maksimaalselt 30 000 eurot ja teine osa kuni 10 000 eurot. Toetuse teise osa maksmine sõltub äriplaani nõuetekohasest rakendamisest.

Arutelu

Esitati küsimus taotleja ettevalmistuse kohta, et kas see läheb hindamise peale ja liiga üldine ei ole. Ülevõetava ettevõtte müügitulu võiks väljendada 3 aasta keskmisena, kuna aastad võivad erineda. PMi poolt vastati, et hindamise puhul töötame välja täpsed kriteeriumid ja analüüsime keskmise müügitulu kasutamise võimalust. Noortaluniku vanuseliste piiride kohta täpsustati, et kuni 40 tuleb määrusest, aga üleandmise lubamine mitte nooremate puhul kui 55 tuli ettepanekuna MTÜ “Eesti Noortalunikud” (ENT) poolt töögrupist.

Keskkonnaministeerium (KKM) ja EKO küsisid, kas tootmise eesmärkide saavutamisel võiks hinnata, kuidas see saavutatakse ja eelistada keskkonnasäästu panustavaid ning innovaatilisi projekte. Lisaks olid täpsustavad küsimused indikaatorite kohta (näiteks statistika ettevõtjate arvu kohta alla 34 vanuste ettevõtjate kohta asendada statistikaga alla 40. aasta vanuste ettevõtjate kohta). PM vastas, et seda saame arutada hindamise puhul täpsemate kriteeriumite selgumisel. Samas on osade tootmisvõtete puhul raske midagi väga teisiti teha ning keskkonnanõuded on nagunii arvestatud ja kohustuslikud ning keskkonda säästvateks meetmeteks on eraldi meetmed.

Ettepanek, et sellel meetmel võiks olla samuti omafinantseeringu nõue. Ja kas nõue, et ettevõtja peab saama viienda aasta lõpuks müügitulu vähemalt 80% toetuse summast ei ole liiga väike. PM vastas, et see toetus on mõeldud põllumajandusettevõtte sisse seadmiseks ja alustamiseks. Tegemist ei ole investeeringutoetusega ning nõuet täiendavalt omafinantseeringut küsida me ei pea vajalikuks. Senine rakendamise kogemus näitab, et ettevõtjatel on sageli kaasatud täiendavad vahendid (ka ilma selle nõudeta). ENT esindaja täiendas, et tegemist on põllumajandusettevõtte üle võtmisega ja ettevõtte on vaja ümber korraldada, milleks on nagunii lisaraha vaja kaasata. 80% müügitulu saavutamine ei pruugi aga olla kerge. Teatud põllumajanduslike

investeeringute puhul on tasuvusaeg väga pikk. Hea märk on, et põllumajanduserialadele suunduvate õppijate arv on suurenenud, sellele on toetustel olnud positiivne tõuge.

ENT tegi ettepaneku tuua allapoole müügitulu 4 000 eurot aastas, mida ei loeta põllumajanduskäibeks ja ei loeta tegutsemiseks. PM vastas, et kuna ka väikeste põllumajandustootjate puhul on kasutatud sama näitajat, siis ühtse lähenemise eesmärgil jääme 4 000 euro piirile.

6. Leader (A. Kimmel)

ANNELI Leader
kohalikuks arenguks_1

Tegemist on MAK 2007-2013 meede 4 Leader-meede jätkuga. Olulisemate muudatustena on kohaliku tegevusgrupi liikmelisuse puhul nõutav vähemalt 3 kohaliku omavalitsusüksuse (KOV) osalemine (siiani 2), EL uue perioodi regulatsioonidest tulenevalt on lisandunud on mitmed otsustusprotsessi läbipaistvust tagada aitavad nõuded. Leader rakendamine MAK 2014-2020 raames on liikmesriikidele (LR) kohustuslik, selleks tuleb ette näha vähemalt 5% programmi mahust. Uuel perioodil on lisandunud võimalus kasutada Leader-lähenemist ka struktuurifondide puhul. Toetuse saajaks on kohalikud tegevusgrupid, ettevõtjad, kohalikud omavalitsused, mittetulundusühingud, seltsingud ja sihtasutused. Kohalike tegevusgruppide puhul, kes on alustanud oma tegevust enne 2014. a, toetatakse strateegiate rakendamist, piirkonna elavdamist ja kohaliku tegevusgrupi kui organisatsiooni toimimist (kuni 20% avaliku sektori toetusest). Võimalikele uutele tegevusgruppidele on ette nähtud ettevalmistav toetus. Maksimaalsed toetuse määrad on kohaliku tegevusgrupi kui organisatsiooni toimimise ja piirkonna elavdamise kulude puhul kuni 100%, taristusse tehtavate investeeringute puhul kuni 60%, kasumit mitte taotlevatele projektide puhul kuni 90% ja ettevõtlusalastel projektidel kuni 60%. Maksimaalne toetussumma investeeringutele on kuni 200 000 eurot ja seltsingutele kuni 10 000 eurot ühe projekti kohta.

Arutelu

RM palus mõelda sellele, kuidas tagada meetme jätkusuutlikkus ja arengutõuge, kui vahendid vähenevad sh ka teistes fondides peale maaelu. Kas KOVide vahendid võiksid juurde tulla, et tegevused saaksid jätkuda, küsimus, kas seda on arutatud? Mõelda kuidas rahastamisplatvormi tugevdada.

Ettekande tegija vastas, et kohalike tegevusgruppide (KTG) jätkusuutlikkuse teemat pole töögrupis arutatud, kuna põllumajandusfondist on Leaderi rakendamine kohustuslik 5% ulatuses MAKi vahenditest, siis tegevusgrupid jätkavad aastani 2020. Omafinantseeringu kohustuslik % projektide puhul jääb. KTGdel kui MTÜdel on tavaliselt üheks omavahendite allikaks liikmemaks. Kindlasti peab projektide elluviimiseks olema vahendeid omafinantseeringu katmiseks. KOVid on kindlasti suurimad panustajad muude tulude leidmiseks. Leader Foorumi esindaja täiendas PMi sõnavõttu, selles osas, et ka praegu tegevusgruppide liikmeteks olevad KOVid panustavad läbi liikmemaksude.

RM rõhutas vajadust tagada, et ükski taotleja ei saaks erinevatest fondidest ja meetmetest topelt rahastust samale projektile. Samuti peaks kitsendama KTGde strateegiate fookust.

PMi esindajad juhtisid tähelepanu, et ka käesoleval perioodil rakendatakse KTGde poolt MAKi põhimeetmete sarnaseid meetmeid. Leader on eelkõige meede, kus

otsustusprotsess toimub kohalikul tasandil, mille rakendamise efekt tuleb koos otsustamisest. RM esindaja pakkus välja, et kui see on hea lähenemine ning on ennast õigustanud, kaaluda 10% rahastust MAKist. Koosoleku juhataja tegi ettepaneku ära oodata MAKi üldine eelarve ja selle põhjal otsustada Leaderi %. Kuid üldine sõnum on, et soovime tõsta kohaliku otsustuse kvaliteeti ja Leader võiks laieneda teistesse fondidesse. Strateegiate fokuseerimisel on sõnaõigus ka KTGdel. Kui EL finantseerimine peaks lõppema, siis riik peab otsustama, kuhu on kõige olulisem raha suunata. RM oli nõus, et me peame juba praegusel perioodil mõtlema fokuseerimisele.

Kodukant tegi lisaks kirjalikult ette saadetud sõnastuslikele ettepanekutele kohapeal pakkumise jätta toetuse saajate hulgast välja seltsingud, kuna need ei pruugi olla loodud pikaajaliseks tegevuseks. Lisaks ettepanek asendada eesmärk „piirkondlike eripärade teadvustamine ning nende potentsiaali parem rakendamine“ sõnastusega „kogukonnaühenduste teenuste arendamine ja sidustamine olemasolevate avaliku kasutusega objektide baasil sotsiaalse elukeskkonna arenguks maal“. Fookuses peaks olema olemasolevate objektidele (külamajadele) sisu andmine ja teenuste kättesaadavuse parandamine. Töö Leader-meetme eesmärkide sõnastuse täpsustamiseks peaks jätkuma. Kodukant juhtis ka tähelepanu, et kohaliku tegevusgrupi tegevuspiirkonna juures on üheks nõudeks küllaldase inim-, majandus- ja finantsressurssi olemasolu piirkonnas. Kodukandi ettepanek on piirduda ainult elanike arvu kriteeriumiga. Meetmelehes pakutud 90%lise toetuse puhul ettevõtjale, kelle projekt on mitte kasumit taotlev on Kodukant murelik nimetatud võimaluse rakendamise keerukuse üle ehk kuidas tagada kõrgema määraga toetuse määramine ettevõtjale õiglaselt ja läbipaistvalt. Lisaks tehti ettepanek, üle vaadata maapiirkonna mõiste, sest on küsitav, kas Tallinnaga piirnevad vallad peaksid olema MAKi sihtgrupp. Samuti küsiti, miks on koostööprojektidele abikõlblike kulude avalikustamiseks tähtaeg kuni kaks aastat pärast MAKi heakskiitmist ja ettekande tegija vastas, et see tuleneb otseselt EL regulatsioonist.

Maaturismi esindaja ei ühinenud eeskõneleja murega seoses ettevõtjatele 90% toetuse planeerimisega sotsiaalsete projektide elluviimiseks, kuna Leader on tõestanud oma efektiivsust vahendite jagamisel. Ühe küsimusena soovis esindaja vastust, kas ettevõtja juriidiline aadress võib erineda tegevuskoha aadressist. Samuti ei toetanud kõneleja seltsingute toetamist. Ettekande tegija vastas, et mujal kui KTG piirkonnas tegutsev ettevõtja võib ka teises piirkonnas projekte ellu viia kui see vastab KTG strateegiale ja kui KTG valib teise piirkonna ettevõtja projekti rahastamiseks. Seltsingute piiramiseks kui KTG ei pea vajalikuks rahastada seltsingute projekte saab tegevusgrupp ise seltsingud välja jätta toetuse saajate sihtgrupist. EMÜ toetas strateegiate fokuseeritust ja seda, et saaksid tulla taotlema ettevõtteid, kes pole kohaliku piirkonnaga otseselt seotud, aga tahavad piirkonda arendada. Samas küsimärgistades 20% eraldamist tegevuskuludeks ja küsis, et keda kaasatakse strateegiate väljatöötamisse. Kuna igati peaks vältima kantslikke barjääre toetuse taotlemiseks ja toetas juhatuse puhul roteerimise mõtet.

EKO nõustus RM öelduga, et KTGde rahastamine võib tulla ka muudest vahenditest kui Põllumajandusfondist ja tegevus olla laiem kui MAKi raamistik ette näeb. Samas senine kogemus on näidanud, et muud fondid ei ole pidanud võimalikuks rahastada tegevusgruppide projekte.

PRIA teavitas, et toetuste kattumise kontrollimiseks puudub Eestis ristkontrollide tegemise võimalus. Teiseks juhiti tähelepanu, et Leader meetmelehes puudub nõue reguleerida KTG hindamiskomisjoni taandamise korda. Taandamise kord aitaks välistada

enda või hindamiskomisjoni liikmega lähedalt seotud isikute projektitoetuse taotlustele heakskiidu andmist. PMi poolt vastati, et taandamine on reguleeritud haldusmenetluse korra kohaselt. Tegevusgrupi kohustus on tagada hindamiskomisjoni liikmete taandamine, kui hinnatakse seotud isikute projekte. Õigusaktiga ei saa anda lõplikku nimekirja võimalikest juhtudest ning tegevusgruppide suutlikkus on aastatega kasvanud, et tagada elementaarne taandamise kord. Juhatuse on hindamiskomisjonist lahus.

EVEA hinnangul on hindamise kord olnud viimastel aastatel Leader meetmete rakendamisel suurimaks valupunktiks toetuse taotlejatele. Kahjuks, on enamus kriteeriume raskesti mõõdetavad ja subjektiivselt tõlgendatavad, mis teeb hindamisprotsessi mitte-läbipaistvaks ning liiga palju sõltuvaks hindamiskomisjoni liikmete ebaühtlasest kompetentsist ja isiklikest suhetest taotlejatega. Leader programmi populaarsust ja usaldusväärust tõstaks läbipaistev hindamine, kasuks oleks mingi ühtse raamistiku kehtestamine kõigile tegevusgruppidele, nt. tüüpilised mõõdetavad kriteeriumid. Samuti vajab kohalike hindamiskomisjonide koosseis tihedamat uuendamist. Ettepanek on järgmisel perioodil ette näha juba kohalike tegevusgruppide strateegiate hindamisel nõue, et vähemalt 50% kõigist konkreetse meetme hindamiskriteeriumitest on mõõdetavad ja seega vaieldamatud kriteeriumid nagu näiteks toetuse objekti kajastatus kohalikes, valla ja maakonna arengukavades, eelistus, kes ei ole saanud varem Leader toetust, investeringutaotluse mõju töökohtadele jne.

Juhtkomisjoni esimees rõhutas otsuste juures kohalikku vastutust ja arvas, et õigusaktide pinnalt ei saa reguleerida kohalikku aktiivsust, see võib kohapealse aktiivsuse hoopis suretada.

EVEA tõi veel välja, et otsuste vaidlustamine PRIAle on võimatu, kuna otsuse on teinud kohalik tegevusgrupp ja vastupidi.

20% tegevuskulude osas arvati veel, et tegevusgrupid peaks aru andma, mida nad selle eest täpselt teinud on. Ettekande tegija vastas, et tegelik väljamakse tegevuskulude katteks jääb ca 10% juurde ja osa tegevusgruppe on suunanud tegevuskulude raha projektide rahastamiseks. Leader Foorumi esindaja täpsustas, et tegevuskuludeks ettenähtud vahenditega koostatakse oma strateegiaid ja tegeletakse piirkonna arendusega, tegevusgruppidel on rakenduskavad ja sellesse märgitud eelarve read näha avalikult kodulehel sh strateegia meetmete eelarved.

Kokkuvõtte: Teeme tööd meetmelehtedega edasi, kus võimalik seal fookusseerime ja täpsustame tänaste ettepanekute valguses. Arvestades, et aprilli lõpuks on VV tasandil koos riigi eelarvestrateegiaga kavas heaks kiita sellega seotud strateegilised dokumendid, sh EL vahendite kasutamiseks koostatav partnerluslepe ja rakenduskavad (sh MAK 2014-2020), siis peaksime lähikuudel juhtkomisjoni tasandil läbi käima ja põhimõttelise heakskiiduni jõudma kõigi MAK 2014-2020 meetmete osas. Järgmine kohtumine on kavas 05. veebruaril 2013.

Ants Noot
Komisjoni esimees

Anne-Liisi Mändmets
Protokollija